

VY_52_INOVACE_PR16

Název vzdělávacího materiálu: Organické usazené horniny

Autor: Klára Raurová

Předmět: Přírodopis

Ročník: 9.

Ověření: 16.1.2012, 9.B

Stručný popis aktivity: prezentace k výkladu

Časová náročnost: dvě vyučovací hodiny

Metodické poznámky: Prezentaci je vhodné doplnit ukázkou hornin. Prezentace slouží i jako podklad pro psaní zápisu do sešitu.

2. ORGANICKÉ USAZENÉ HORNINY

Vápenec

- složení – kalcit
- světlé barvy
- vznik – zkameněním usazených vápnitých schránek organismů
- vápencové území = kras

Vápenec - využití

- výroba cementu, vápna
- obkladový kámen
- výroba celulózy, sody
- vápnění půd
- výroba umělého benzínu

Černé uhlí

- vznik – v době mladších prvohor ze stromových kapradin, přesliček a plavuní
- uloženo ve větších hloubkách než uhlí hnědé
- těžba v ČR – Hornoslezská pánev u Karviné

Hnědé uhlí

- vznik – ve třetihorách z odumřelých stromů
- lignit – nejmladší třetihorní hnědé uhlí, viditelná struktura dřeva
- povrchová těžba
- těžba v ČR – Mostecko, Chomutovsko, Sokolovsko

Ropa

- směs kapalných a plynných uhlovodíků s příměsmi
- vznik ropy
 - organická teorie – Ropa vznikla rozkladem živočišných a rostlinných zbytků bez přístupu kyslíku při teplotách do 200°C.
 - anorganická teorie – Ropa vznikla syntetickými reakcemi uhlíku a vodíku.
- těžba – Rusko, Perský záliv, USA, Venezuela, Nigerie
- Zjistí, kde se těží ropa u nás. K čemu se využívá?

Zemní plyn

- směs plynných uhlovodíků (hlavně metanu)
- výskyt – společně s ropou a černým uhlím

Rašelina

- vzniká pod vodou bez přístupu kyslíku z odumřelé organické hmoty (zejména rašeliníků)
- využití – lázeňská léčba, zahradnictví, palivo
- rašeliniště
 - slatina – pánvovitý tvar (Chalupská slat' na Šumavě)
 - vrchoviště – kopcovitý tvar (Velké mechové jezírko v Hrubém Jeseníku)

Guano

- Vzniká nahromaděním trusu ptáků, netopýrů,
...
- Netopýří guano nemá pro člověka význam.
- ptačí guano jako hnojivo (obsahuje fosfor)
- těžba – ostrov Nauru v Tichomoří, Vánoční ostrov, Chile